

شاخص‌های اپیدمیولوژیک سرطان کولورکتال در شهرستان گرگان

دکتر شهریار سمنانی^۱، دکتر وحیده کاظمی‌نژاد^۲، دکتر نفیسه عبدالهی^۳

چکیده

مقدمه و هدف: سرطان کولورکتال شایع‌ترین سرطان دستگاه گوارش و دومین علت مرگ ناشی از سرطان در سطح جهان است. هدف از انجام این مطالعه بررسی مشخصات تومور و برخی شاخص‌های دموگرافیک بیماران مبتلا به سرطان کولورکتال در شهرستان گرگان و مقایسه این متغیرها در دو گروه سنی جوان (کمتر از ۵۰ سال) و پیر (بیشتر از ۵۰ سال) می‌باشد.

مواد و روش‌ها: مطالعه توصیفی تحلیلی و از نوع مقطعی بوده است. کلیه بیماران مبتلا به سرطان کولورکتال مراجعه کننده به بخش اندوسکوپی مرکز آموزشی - درمانی ۵ آذر گرگان و بخش خصوصی در طول سال‌های ۱۳۸۲-۱۳۷۹ مورد مطالعه قرار گرفتند و با مراجعه به پرونده‌های آنان اطلاعات فردی، یافته‌های پاتولوژی و کولونوسکوپی استخراج و مورد تجزیه و تحلیل با نرم‌افزار آماری SPSS و آزمون‌های آماری تی و کای اسکور قرار گرفت.

یافته‌ها: ۱۰۱ بیمار مورد بررسی قرار گرفتند. ۶۱ نفر مرد و ۴۰ نفر زن بودند. میانگین سنی $56 \pm 13/65$ سال بود. ۱۳/۹ درصد بیماران کمتر از ۴۰ سال سن داشتند. در ۹۴ درصد موارد تومور از نوع آدنوکارسینوم، ۲/۹ درصد لنفوم و ۲/۹ درصد کارسینوم تمایز نیافته بود. در ۳۰ نفر از بیماران رکتوم و در ۷۱ نفر کولون درگیر بود. ۳۷ نفر از بیماران تحصیلات زیر دیپلم و ۶۴ نفر دیپلم و بالاتر بودند. شایع‌ترین علائم در بیماران درد شکم (۶۱ نفر)، یبوست (۵۸ نفر) و خون‌ریزی از رکتوم (۳۷ نفر) بود. فاصله زمانی شروع علائم تا تشخیص بیماری در ۵۸ نفر بیشتر از ۶ ماه بود. در ۳۶ نفر از بیماران سابقه فامیلی سرطان وجود داشت. درگیری کولون راست در سن کمتر از ۵۰ سال و درگیری کولون چپ در سن بیشتر از ۵۰ سال به‌طور معناداری بیشتر بود ($P < 0/05$). سابقه خانوادگی سرطان در بیماران مبتلا به سرطان کولون راست به‌طور معناداری نسبت به سایر محل‌های آناتومیک بیشتر بود ($P < 0/05$). سابقه خانوادگی سرطان در سن کمتر از ۵۰ سال به‌طور معناداری بیشتر از سن بیشتر از ۵۰ سال بود ($P < 0/05$).

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج حاصل از این مطالعه و درصد قابل توجهی از افراد جوان در گروه مبتلایان به سرطان کولورکتال توجه بیشتر به علائم هشدار دهنده در جوانان و فراهم نمودن برنامه غربالگری در بیماران بیشتر از ۵۰ سال و افراد جوان با سابقه خانوادگی مثبت ضروری به‌نظر می‌رسد.

واژه‌های کلیدی: سرطان کولورکتال، شاخص‌های اپیدمیولوژیک، گرگان

۱ - فوق تخصص گوارش و کبد و استادیار دانشگاه علوم پزشکی گرگان، نشانی: گرگان، مرکز آموزشی - درمانی ۵ آذر، بخش گوارش،

تلفن: ۰۱۷۱-۲۲۲۰۵۶۱-۴

۲ - متخصص آسیب‌شناسی و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی گرگان

۳ - پزشک عمومی